

06 POHLED

Třídít odpad nestačí

„Naši předci přirozeně žili ve svém prostředí, nevyhazovali věci, ale snažili se je opravovat. Dbali o krajinu v okolí svých domovů, ať už šlo o lípu u kapličky, nebo ovocná stromořadí lemující polní cesty. Provázela je starost o kus země kolem nás spojená se samozásobitelstvím a pochopením toho, jak to ve světě funguje. Receptem na nápravu věcí planetárních může být obnovená péče o naše osvětí,“ píše analytik pro energetiku a udržitelný rozvoj František Marčík.

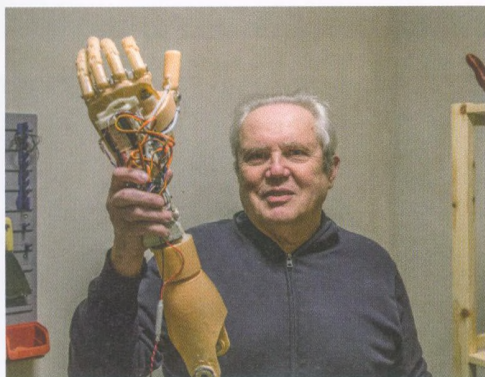
František Marčík

10 ROZHOVOR

Daniel Pitek: Ta rychlost mě děsí

„Od potravinového blahobytu k hladomoru je jen krůček. Stačilo by, aby si lidi v obchodních domech nemohli nakoupit to, na co jsou zvyklí. Okamžitě by se vzedmula vlna občanské nespokojenosti, začalo by se rabovat a přestala by platit zažitá společenská pravidla. Odmalička podvědomě vnímám to, co vyjadřuje věta: pestrost je stabilita a stabilita je základ života,“ říká v rozhovoru o klimatické změně sedlák Daniel Pitek.

František Marčík, Barbora Vrablíková

16 TÉMA

Tradiční dovednosti se vracejí v novém hávu

Umíte šít, pracovat se dřevem nebo opravovat věci a bojíte se, že je vám to v dnešním digitálním světě už k ničemu? Mýlíte se. Dovednosti, které doprovázely celé předchozí generace, se vracejí a nacházejí uplatnění i na místech, kde byste je nečekali.

Eva Mošpanová

03 EDITORIAL
Co najdete v čísle

08 EKOLOGIE
Moje ekologická stopa

18 VITAL INDEX
Ohrožená planeta jako výzva

24 VAŘENÍ
Až do posledního kousku

30 LINKA SENIORŮ
Smutek spojený s přírodou

32 FOTOEDITORIAL
Sbor Elpida slaví 10 let!

40 DOPIS
Proč se angažují ve stávkách za klima

42 MEZIGENERAČNÍ
ROZHOVOR
Malá naděje tu je

48 ZDRAVÍ
Neviditelné hrozby

51 PREVENCE
Kůže, která zlobí

53 KOUZELNÁ MOC ROSTLIN
Rozmarýn

PARTNEREM ČASOPISU JE **NADAČNÍ FOND AVAST.**

26 MÓDA

Fastfoodový šatník nechceme

Nakupovat s rozmyslem neznamená vzdát se nákupního zážitku, nedělat si radost či ignorovat trendy. Naopak, znamená to plánovaně si nakupování užít stejně, jako když se jdeme najíst do dobré restaurace, namísto abychom si koupili hamburger u benzinky.

Eva Urbanová

54 ROZHOVOR

Květa Pacovská: Umělec je dítětem až do smrti

„Jak šel postupně život, objevovala jsem v něm věci, a když jsem na něčem dělala, myslela jsem si, že je to dobré. Pak jsem přišla na to, že je to třeba trošku pozměnit a až pak to můžu nechat být. Ono by se řeklo, že je to takové filozofování o ničem. Ale právě třeba ona barva konkrétního dne vytváří moment, ve kterém můžete určitou věc udělat tak, abyste na ní už nic nemuseli měnit,“ říká v rozhovoru malířka, sochařka a ilustrátorka Květa Pacovská.

Jan H. Vítvar

70 (NE)OBYČEJNÍ

Chceme čistý vzduch!

V roce 1989 Češi a Slováci nebojovali jen o svobodu, ale také o záchranu krajiny bez šířících emisí a smogu, za čisté řeky a zemi neponičenou těžbou uhlí. Byl to revoluční rok, kdy se napříč československou společností zvedla vlna ekologických protestů, které pomohly zbořit komunistický režim.

Ondřej Nezbeda

61 FEJETON

Neuměle o umělé inteligenci

62 DOBRÉ ČTENÍ

Petr Koubský: Věda podle abecedy

64 HUDBA PRO MOU RADOST

Jiří Černý: Van Morrison, Joni Mitchellová, Bruce Springsteen, Leonard Cohen a Willie Nelson

66 NESMRTELNÉ LÁSKY

Karel Čapek a Olga Scheinpflugová

74 ESEJ

J.-G. Páleníček: Zněte, trubky automobilové, a zmlknete, housle

80 RADOSTI Z ELPIDY

Co je nového v Elpidě

82 TRÉNOVÁNÍ PAMĚTI

Procvičte svou paměť

VITAL | Časopis, který spojuje generace | Ročník XIV., číslo 1/2020 | Vychází 4x ročně v tištěné i internetové podobě | Vydává: Elpida, o. p. s. | Evidenční číslo: MK ČR E 17957 | Šéfredaktor: Jiří Hrabě | Šéfreditor: Tomáš Rákos | Editorka: Kateřina Špačková | Redakční rada: Jan Bartoš, Zuzana Pelková, Tomáš Rákos, Petr Hora-Hořejš, Karel Tejkal, Lucie Vidovičová, Tomáš Šponar, Jaroslav Veis | Fotograf: Jan Bartoš | Jazyková korektura: Jaroslava Vaňková | Adresa redakce: Na Strži 40, 140 00 Praha 4 | Telefon: 224 231 914 | E-mail: casopisvital@elpida.cz | web: www.casopisvital.cz | Komerční inzerce: Markéta Křištofová, tel. 606 743 756, e-mail: marketa.kristofova@elpida.cz | Webová verze: Martin Blažíček | Grafické zpracování a layout: Carton Clan | Tisk: Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s. | Vydavatel si vyhrazuje právo publikované materiály zveřejnit též na internetu | Uzávěrka tohoto vydání: 20. února 2020. Předplatné zajišťuje SEND předplatně s. r. o. | www.send.cz, tel.: 225 985 225.